

NIČ NI NEMOGOČE, SAMO ČE SO PRISOTNI PRIPRAVLJENOST, VOLJA IN DOVOLJ RAZUMA

Življenjepis, Ladislav Lipič, generalmajor Slovenske vojske

Najbolj pogosta vprašanja v moji vojaški karieri, še posebej v obdobju 2001 do 2006, ko sem opravljal dolžnost načelnika generalštaba Slovenske vojske (GŠ SV), so bila, kako in zakaj sem se odločil za vojaški poklic. Prvi razlog je bil, da so me iz Oddelka za ljudsko obrambo Lendava brez kakršnegakoli vprašanja napotili na služenje vojaškega roka v šolo rezervnih oficirjev pehote v Bilečo, kjer sem spoznal tako dobre kot tudi slabše strani tega zahtevnega poklica, čeprav se mi takrat še ni sanjalo, da bo vojaščina zaznamovala skoraj vso mojo poklicno pot. Drug razlog pa je bila uniforma, ki jo je nosil moj brat, ki je bil miličnik in sem si vedno želel, da bi jo nosil tudi jaz. Želja se mi je uresničila in tako med služenjem vojaškega roka kot tudi pozneje v rezervni in nato stalni sestavi Teritorialne obrambe (TO) ter SV sem imel to priložnost ter jo nosil skoraj do svoje upokojitve leta 2012.

Slika 1: Generalmajor Ladislav Lipič, načelnik GŠ SV 2001–2006, v slovesni uniformi Slovenske vojske.

Rojen sem 30. novembra 1951 v vasici Kot v občini Lendava, kjer sem preživel del svojega otroštva, natančneje do osmega leta starosti, nato pa smo se preselili v Pince Marof, kraj ob madžarski meji ter v neposredni bližini hrvaške meje. Pomembna značilnost tega majhnega kraja je, da smo tam živeli domačini – staroselci, in po prvi svetovni vojni priseljeni Primorci in Istrani in tam živeči smo govorili tri jezike: slovenski, madžarski in hrvaški jezik, kar je pustilo pomembno sled v moji osebnosti, in sicer v smislu razumevanja, kaj pomeni sobivanje v različnosti. Tu sem obiskoval osnovno šolo do petega razreda, nato pa zaključil osemletko v Lendavi.

Izobraževanje sem nadaljeval v Murski Soboti ter se izučil za poklic trgovca, nato pa končal tudi izobraževanje za trgoveškega poslovodjo in nato še ekonomsko šolo. V tem poklicu sem delal do leta 1977 in v času 1970–1971 končal šolo rezervnih oficirjev v Bileči.

Po vrnitvi iz JLA sem bil razporejen na dolžnost poveljnika obmejnega voda JLA v 65. Obmejni odsek v Murski Soboti, vendar sem bil že po nekaj mesecih prerazporejen v TO občine Murska Sobota na enako dolžnost, in sicer v četo TO Beltinci, kjer se je začela moja vojaška pot. Leta 1977 me je takratni poveljnik Občinskega štaba TO (OŠTO) Murska Sobota kapetan Aleksander Krpič povprašal, ali bi se zaposlil v OŠTO in po premisleku sem ponudbo sprejel ter 1. aprila 1977 začel opravljati dolžnost referenta za organizacijsko-mobilizacijske zadeve. Po reorganizaciji TO RS Slovenije leta 1980 je bil formiran štab za TO Pomurja in major Vladimir Milošević, ki je bil poveljnik pokrajine, me je leta 1983 prerazporedil na dolžnost svojega pomočnika za organizacijsko-mobilizacijske zadeve.

V vseh teh letih zanimivega in napornega dela sem s sodelavci nabiral izkušnje na različnih vojaških dolžnostih, zaradi načina opravljanja dela v štabu sem koordiniral tudi dela na področju inženirstva, pontonirstva ter diverzantskega delovanja. Prav tako sem sodeloval na številnih usposabljanjih in izobraževanjih različnih štabov in enot, ki jih je razvijala TO Pomurja in tudi na usposabljanjih poveljstev in enot vzhodnoštajerske pokrajine. Opravil sem tudi različne tečaje in druge oblike usposabljanja in izobraževanja v organizaciji JLA.

Leta 1983 sem se vpisal na Univerzo Edvarda Kardelja, na Fakulteto za sociologijo, politične vede in novinarstvo, kjer sem leta 1990 diplomiral ter pridobil naziv diplomirani obramboslovec.

Na položaju pomočnika poveljnika za organizacijsko-mobilizacijske zadeve v pokrajinskem štabu za TO (PŠTO) sem dočakal tudi znameniti ukaz poveljnika TO Republike Slovenije o premestitvi orožja v skladišča JLA. Sodeloval sem tudi pri prevozu orožja iz Gotenice ter nameščanju tega orožja v skladišču v Lendavi. Septembra 1990 sem bil imenovan za enega izmed organizatorjev Manevrške strukture narodne zaščite (MSNZ) v Pomurju. Po ustanovitvi novega RŠTO v oktobru sem bil 1. novembra 1990 imenovan za pomočnika poveljnika za zaledje 7. PŠTO vzhodnoštajerske pokrajine in na tem položaju sem dočakal začetek vojne za Slovenijo.

V osamosvojitveni vojni Slovenije leta 1991 sem kot pomočnik poveljnika za zaledje opravljal številne naloge s svojega delovnega področja. Načrtovanje zaledne oskrbe štabov in enot v vojnih razmerah, organizacija oskrbe s strelivom, orožjem in minsko-eksplozivnimi

sredstvi iz zavzetih skladišč JLA (Zaloška Gorica, Zgornja Ložnica), oblikovanje prve logistične baze za VŠP v Lenartu in druge naloge.

Po končani vojni sem ob svojih nalogah vodil še pokrajinsko komisijo za izmenjavo objektov in materialno-tehničnih ter minsko-eksplozivnih sredstev z JLA vse do izgona zadnjega vojaka JLA iz Slovenije.

Leta 1994 sem bil imenovan za poveljnika TO VŠP. To je bila velika sprememba, vendar so bili moji neposredni sodelavci več kot odlični in štiriletno obdobje, prebito na tej dolžnosti, mi bo ostalo za vedno v spominu. Izredni uspehi, ki smo jih skupaj dosegli, so bili gotovo tudi v pomoč takratnemu RŠTO, še posebej na področju logistike. Novembra 1996 sem bil vodja taktične vojaške vaje »DRAVA-96«, kjer smo preverili nekatere sistemske rešitve iz doktrine vojaške obrambe in formirali združeno taktično enoto, preizkusili njihovo delovanje in opremo na specifičnem območju Pesniške doline in preizkusili logistično oskrbo kakor tudi preizkusili delo poveljstev in enot pri sprejemanju odločitev, realizaciji odločitev v samih enotah ter izdelavi posameznih bojnih dokumentov. Vaja je tako po naši oceni kot tudi po oceni opazovalcev, domačih in tujih, izredno uspela.

Leta 1997 se je že nakazovalo preoblikovanje takrat že SV (TO je bila z zakonom o obrambi 1995 preimenovana v SV) in novembra sem bil razrešen dolžnosti poveljnika 7. PŠTO VŠP ter bil prerazporejen na dolžnost načelnika odseka logistike v GŠSV. Ponovno sem se spopadel z nalogami logistike, ki so bile zaradi neučinkovite organiziranosti ter delitve nalog med MORS in SV izredno zahtevne. Razmere, še posebej na področju streliva in minsko-eksplozivnih sredstev so bile več kot kritične in so predstavljale nevarnost za ljudi in premoženje. Velikemu razumevanju takratnega načelnika GŠSV in ministra za obrambo, predvsem pa strokovnosti in pogumu izbranih sodelavcev gre zahvala, da smo poiskali ustrezne rešitve ter sanirali razmere.

Ob že tako zahtevnih nalogah sem na polovici leta 1998 dobil nalogo vodenja seminarja, organiziranega v sodelovanju z ameriškim inštitutom za menedžment (LMA). Na navedenem seminarju je sodelovalo okrog 100 udeležencev in na njem je bil zarisan razvoj slovenske logistične vojaške doktrine. Temu teoretičnemu delu je sledila vaja NATO z mednarodno udeležbo (17 držav, od tega osem članic NATO ter devet članic partnerstva za mir), poimenovana CAE-98 (Cooperative Adventure Exchange). Na vaji sem opravljal dvojno dolžnost, in sicer kot sopoveljnik celotne vaje in istočasno poveljnik logistike. Vaja je bila deležna številnih priznanj in Slovenija je naredila enega izmed pomembnih obrambno-vojaških korakov v smeri polnopravnega članstva v NATO. Vodenje vaje DRAVA-96, uspešno izveden seminar o logistični izmenjavi informacij, na katerem smo zarisali razvoj slovenske logistične vojaške doktrine ter opravljene naloge na vaji CAE-98, so bile zapisane kot izpolnjenje pogojev za moje imenovanje v čin brigadirja SV.

Leta 2000 sem bil imenovan za namestnika načelnika GŠ SV. Vlada RS me je jeseni istega leta imenovala na funkcijo državnega sekretarja MORS za področje SV ter nato marca 2001 na dolžnost načelnika GŠ SV.

Ravno v tem času so bile priprave za vstop v NATO v polnem zamahu in v SV so potekali številni procesi, ki smo jih skupaj s sodelavci iz MORS uspešno vodili in jih tudi skoraj v celoti realizirali. Začele so se tudi priprave na ukinitve naborniškega sistema, prav tako se je povečevala obsežnost našega sodelovanja v mirovnih operacijah.

Slovenija je bila 21.–22. novembra 2002 v Pragi povabljen članica k pristopnim pogajanjem za članstvo skupaj z Bolgarijo, Estonijo, Latvijo, Litvo, Romunijo in Slovaško. Vedeli smo, da samo povabilo še ne pomeni avtomatičnega članstva, zato smo se zavedali, da nas čaka naporno, predvsem pa strokovno delo, ki pa smo ga s skupnimi močmi opravili in Slovenija je bila, ob izpolnjevanju tudi drugih pogojev, leta 2004 sprejeta kot polnopravna članica v zavezništvo.

Za uspešno opravljene naloge v procesu približevanja in priključevanja v zavezništvo me je na predlog ministra za obrambo predsednik Republike Slovenije in vrhovni poveljnik obrambnih sil dr. Janez Drnovšek 20. maja 2003 imenoval v čin generalmajorja Slovenske vojske.

Leta 2003 je Vlada RS sprejela odločitev o spremembi sistema popolnjevanja in ukinjeno je bilo obvezno služenje vojaškega roka. Za nekatere napaka, za druge nuja po nastalih spremembah v mednarodnem okolju.

Spomladi leta 2006 sem zaprosil predsednika Vlade RS za razrešitev z dolžnosti načelnika GŠ SV. Kot razlog za mojo odločitev sem navedel realizacijo ob imenovanju zastavljenih ciljev, predvsem pa, da je SV pod mojim vodenjem postala polnopravna članica vojaškega kluba demokratičnih držav. Vlada je moji želji ugodila ter me s 1. junijem 2006 razrešila dolžnosti načelnika GŠ SV ter me istočasno imenovala na dolžnost svetovalca ministra za obrambo.

Navedeno dolžnost sem opravljal do septembra istega leta, ko me je predsednik RS dr. Janez Drnovšek imenoval za rezidenčnega veleposlanika Republike Slovenije na Madžarskem ter nerezidenčnega veleposlanika Republike Slovenije v Bolgariji.

Ob prvem uradnem obisku novo izvoljenega predsednika države dr. Danila Türka v Budimpešti me je ob priložnostnem pogovoru povabil, naj sprejemem funkcijo svetovalca za obrambo v njegovem Uradu. Kot vojak nisem mogel zavriniti prošnje predsednika in vrhovnega poveljnika naših obrambnih sil ter sem povabilo sprejel in se ob koncu leta 2009 vrnil v Ljubljano.

V času mojega dela kot svetovalca predsednika države in vrhovnega poveljnika obrambnih sil Republike Slovenije za obrambo sem opravljal tudi druge naloge in po najboljših močeh pomagal predsedniku. V tem času sem sodeloval tudi na sejah leta 2008 ustanovljene Koordinacije veteranskih in domoljubnih organizacij Slovenije kot predstavnik predsednikovega Urada.

Z veseljem sem v vseh letih službovanja v SV in Uradu predsednika republike nudil pomoč in podporo dvema stanovskima organizacijama – Zvezi slovenskih častnikov (ZSČ) in Zvezi veteranov vojne za Slovenijo (ZVVS), na kar sem ponosen, saj razumem širši družbeni

pomen takšnih organizacij. Tudi Zvezi društev generala Maistra sem kot načelnik GŠ SV veliko pomagal in spomenika generalu Maistru v Gornji Radgoni in Ljutomeru nosita tudi delček mojega prispevka.

Na glavnem zboru ZVVS leta 2012 sem kandidiral za predsednika in bil z glasovi vseh prisotnih soglasno izvoljen. Izkazano zaupanje vseh delegatov je bila zame ogromna obveza, kar sem tudi poudaril v svojem nastopnem govoru. Dogodki po izvolitvi niso bili najbolj prijetni, vendar je tako v sekretariatu kot tudi predsedstvu ZVVS prevladalo mnenje, da moramo biti enotni, kajti le tako bomo organizacijo ne samo obranili pred krivičnimi obtožbami, temveč jo tudi ohranili kot celovito organizacijo vojnih veteranov 91, katere poslanstvo je ohranjanje spomina na uporništvu slovenskega naroda in še posebej na vojno za Slovenijo, v kateri smo imeli privilegij in čast sodelovati. Ponosen sem, da nam je v prvem mandatu uspelo organizirati posvete o vlogi TO v procesu osamosvajanja na vojaškem področju tako na republiški kot tudi na pokrajinskih ravneh, opozarjati na potvarjanje in prirejanje zgodovine v korist posameznikov ter organizirati številne pomembne slovesnosti v počastitev spomina na dogodke v osamosvojitveni vojni in številne druge dogodke, ki so nas povezovali in nas še povezujejo.

Za svoje delo sem bil večkrat pohvaljen in odlikovan. Sem prejemnik zlate medalje generala Maistra z meči, zlate medalje generala Maistra, reda slovenske vojske na lenti, zlate medalje Slovenske vojske, zlatega reda za zasluge na obrambnem in varnostnem področju Republike Slovenije ter številnih drugih medalj in priznanj posameznih enot in poveljstev SV, ZSČ, Zveze borcev za vrednote NOB ter Zveze veteranov vojne za Slovenijo.

Sem tudi prejemnik in nosilec reda manevrske strukture narodne zaščite III. stopnje. Leta 2003 mi je bil s strani Republike Madžarske podeljen naslov »Vitez madžarske kulture«. Leta 2004 mi je Republika Francija podelila odlikovanje in naziv »Viteza legije časti«.

Istega leta mi je predsednik Združenih držav Amerike, ki ga pooblašča Kongres z zakonom z dne, 20. julija 1942, podelil križec Legije za zasluge (medalja poveljnika) za izredno zaslužno delo kot načelnik Generalštaba Slovenske vojske ter v obrazložitev zapisal naslednje besedilo:

»General Lipič je s svojim neprekosljivim smislom za vodenje nacionalne vojske prispeval k preoblikovanju Slovenske vojske prek Natovega Akcijskega načrta za članstvo in sočasno pri zagotavljanju podpore regionalni stabilnosti in globalni vojni proti terorizmu. Utrjeval je trajne in tvorne odnose med vojskami Slovenije in ZDA. Pod njegovim vodstvom je Slovenska vojska imela ključno vlogo pri podpori stabilizacijskih sil (SFOR) in Kosovskih sil (KFOR), s čimer je močno prispevala k regionalni varnosti in stabilnosti, predvsem v Bosni in na Kosovu. Uspešna slovenska vključitev enot pehote, vojaške policije in zdravstvene službe v Bosni in sil za specialne operacije v Afganistanu je bila ključna odločitev za zagotavljanje uspeha koalicije in za afganistanski narod, s čimer je neposredno vplivala pri njihovem prehodu v demokracijo. Strateška vizija generala Lipiča za preoblikovanje Slovenske vojske z urejenimi in realističnimi reformami in načrti za modernizacijo bo preoblikovala Slovensko vojsko v sodobnejše in bolj premične sile, ki bodo sposobne tvornega prispevanja k obrambi zaveznitva NATO in drugih večnacionalnih

operacij. Njegovi pomembni prispevki skupnosti narodov odražajo veliko zaupanje, ki ga gojimo do generala Lipiča, Slovenske vojske in Republike Slovenije.« Odlikovanje mi je bilo vročeno v Washingtonu, pred Pentagonom, ob častnem postroju izbranih predstavnikov vseh zvrsti vojske ZDA.

Sem tudi prejemnik visokega vojaškega odlikovanja Nacionalne garde države Kolorado, ZDA. Zveza vojnih veteranov Ruske federacije me je odlikovala z ordenom za zasluge v veteranskem združenju leta 2015, ob podpisu sporazuma o sodelovanju med njihovo veteransko zvezo in Zvezo veteranov vojne za Slovenijo.

Sem častni občan občine Lendava (2008), Lentija (2010) in mestne občine Murska Sobota (2014)

Na katerikoli dolžnosti sem bil, tako v Teritorialni obrambi kot v Slovenski vojski, sem vedno poudarjal pomen človeškega dejavnika in pomen timskega dela. Vedno in povsod sem izražal spoštovanje do svojih sodelavcev in opozarjal, da brez sodelovanja in tovarištva ni mogoče dosegati dobrih rezultatov, ne na osebni in še manj na kolektivni ravni. In za vojaške kolektive je to izrednega pomena, kajti brez tovarištva in medsebojne pomoči in podpore ni moč ne uspeti in ne zmagati.

Tako delam tudi sedaj v naših vrstah, vrstah vojnih veteranov. Samo s spoštovanjem in negovanjem vrednot, kot so tovarištvo, pravičnost in poštenost, lahko ustvarjamo družbo, v kateri bomo živeli v slogi in razumevanju. Skratka družbo, za kakršno smo se bojevali leta 1991!

Ladislav Lipič

Slika 2: Rezervni kapetan Ladislav Lipič, pripadnik stalne sestave Občinskega štaba Teritorialne obrambe Murska Sobota. Obrambni dan na Osnovni šoli Bakovci v Prekmurju, 1978.

Slika 3: General James Jones, vrhovni poveljnik zavezniških sil za Evropo se na sprejemu rokuje z generalmajorjem Ladislavom Lipičem, načelnikom generalštaba Slovenske vojske. Bruselj, 2003.

Slika 4: Generalmajor Ladislav Lipič, načelnik generalštaba Slovenske vojske, na obisku pripadnikov Slovenske vojske v Kabulu v Afganistanu, kjer se je srečal z nemškim generalom Haraldom Kujatom, predsednikom vojaškega odbora zveze NATO. Kabul, 2004.

Slika 5: Načelnik združenega štaba oboroženih sil ZDA (*Joint Chiefs of staff*) general Richard Bowman Myers predaja odlikovanje The Legion of Merit Medal generalmajorju Ladislavu Lipiču, načelniku generalštaba Slovenske vojske. Washington, 2004.

Slika 6: Izjava generalmajorja Ladislava Lipiča, načelnika generalštaba Slovenske vojske, ob obisku predsednika vojaškega odbora zveze NATO (*Chairman of the NATO Military Committee*) kanadskega generala Raymonda Henaulta. Ljubljana, 2006.

Slika 7: Predsednik Republike Madžarske Laszlo Solyom se na sprejemu rokuje z veleposlanikom Republike Slovenije Ladislavom Lipičem. Budimpešta, 2006.

Slika 8: Udeleženci posveta Zveze veteranov vojne za Slovenijo Dolenjske o vlogi Teritorialne obrambe Dolenjske v procesu osamosvajanja Slovenije na vojaškem področju. Predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo Ladislav Lipič stoji v prvi vrsti tretji z desne. Grm Novo mesto, 2013.